

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJA LUKA
57 0 Ps 095694 17 Rev
Banja Luka, 08.02.2018.. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Biljane Tomić kao predsjednika vijeća, Darka Osmića i Tanje Bundalo kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja R.d.o.o. Č., Š., koga zastupa punomoćnik M. Z. radnik tužioca i M. M., advokat iz M.G., protiv tuženog ZP E. a.d. B.L., koga zastupa punomoćnik Š. G., radnik tuženog, radi naknade štete, v.s. 212.387,64 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci 57 0 Ps 095694 17 Pž od 12.9.2017. godine, na sjednici održanoj dana 08.02.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci 57 0 Ps 095694 11 Ps od 30.01.2017. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužioca kojim je tražio da se obaveže tuženi da tužiocu isplati štetu u iznosu od 212.387,64 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe do isplate uz naknadu troškova parničnog postupka.

Odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci 57 0 Ps 095694 17 Pž od 12.9.2017. godine žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Blagovremenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužitelj zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet odlučivanja u ovom parničnom postupku je zahtjev tužitelja za naknadu štete u vidu izgubljene dobiti u iznosu od 212.387,64 KM, sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima parničnog postupka, a koja šteta je prouzrokovana prestankom isporuke električne energije od strane tuženog u periodu od 13.10.2010. godine do 11.02.2011. godine.

Raspravljajući o ovako postavljenom tužbenom zahtjevu, prvostepeni sud je utvrdio: da je tužitelj potrošač električne energije na mjernom mjestu P. (EDB: 85006218) od 01.03.2006. godine; da je dana 13.10.2010. godine prilikom kontrole od strane MH E. Republike Srpske, ZP E a.d. D. utvrđeno da je strujni mjerni transformator srednje faze oštećen, nije plombiran i otvoren na sekundarnoj strani, te da do brojila nije vođena struja srednje faze potrošnje; da je usljed navedenih oštećenja kod tužioca registrovana neovlašćena potrošnja, što je bio razlog za isključenje električne energije uz istovremeno nalaganje tužiocu da izmiri troškove izazvane neovlašćenim trošenjem električne energije i pismeno podnese zahtjev distributeru u kojem će tražiti da distributer otkloni navedene nedostatke na mjernim uređajima kupca; da je o navedenoj kontroli sačinjen zapisnik broj 0701 od 13.10.2010. godine koji je odbio da potpiše R. M. i njegov otac; da je dana 20.10.2010. godine izvršen pregled električnih instalacija i konstatovano da strujni transformatori nisu zamijenjeni, da su isti plombirani, da je strana ormara gdje se nalaze mjerna garnitura i transformatori zaključana, a druga strana gdje se nalaze glavni osigurači nije bila plombirana (odnosno raskinuta plomba), da je plombu raskinuo R. M., što je lično priznao; da je zapisnik o pregledu instalacija od 20.10.2010. godine potpisan od strane R. M.; da je tužilac izjavio prigovor na zapisnik broj 0701 od 13.10.2010. godine i na zapisnik o pregledu instalacija, te da je povodom izjavljenih prigovora tužiocu dopisom broj 3410/10 od 06.11.2010. godine naloženo da izmiri troškove neovlašćene potrošnje električne energije u iznosu od 18.672,74 KM i podnese zahtjev distributeru za priključenje objekta na distributivnu mrežu; da je tužilac podnio zahtjev za priključenje mjernog mjesta, ali da je komisija donijela rješenje broj R-22-116-29/11 dana 25.02.2011. godine kojim je odbila zahtjev tužioca za utvrđivanje obaveze isporuke električne energije na mjernom mjestu ED broj 85006218 u naselju Č. kao neosnovan i istovremeno naložila tuženom da bez odlaganja izvrši korekciju obračuna neovlašćeno preuzete električne energije računajući period neovlašćene potrošnje od 04.04.2010. godine do 13.10.2010. godine; da je obustava isporuke električne energije trajala do 11.02.2011. godine.

Imajući u vidu ovako utvrđeno činjenično stanje, prvostepeni sud je našao dokazanim da je komisija tuženog distributera na mjernom mjestu tuženog zatekla oštećeni transformator srednje faze koji nije bio ni plombiran, zbog čega do brojila nije vođena struja srednje faze potrošnje, o čemu je sačinjen zapisnik i tužitelj isključen sa elektro-distributivne mreže, što je u skladu sa odredbom člana 81. stav 4. Zakona o električnoj energiji („Sl. glasnik RS“ 8/08), u vezi sa članom 5. stav 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o električnoj energiji („Sl. glasnik RS“ 34/09), te u skladu sa članom 90. tačka 2. i članom 98. tačka 2. Opštih uslova za isporuku i snabdijevanje električnom energijom („Sl. glasnik RS“ 85/08 i 49/10), koji je sastavni dio ugovora o priključenju na elektro-distribucionu mrežu. Zbog navedenog, prvostepeni sud nalazi da nema elemenata protivpravnosti u radnjama tuženog kao jedne od pretpostavki odgovornosti za štetu, koju je tužitelj pretrpio u periodu od 13.10.2010. godine do 11.02.2011. godine, odnosno da nisu ispunjeni uslovi iz člana 154. i člana 184. Zakona o obligacionim odnosima (“Službeni list SFRJ” br. 29/78, 39/85 i 57/89, te “Službeni glasnik Republike Srpske” broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 – u daljem tekstu: ZOO) za odgovornost tuženog, pa je tužbeni zahtjev odbio.

Odlučujući o žalbi tužitelja, drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravno shvatanje prvostepenog suda, te je žalbu odbio, a prvostepenu presudu potvrdio.

Odluke nižestepениh sudova su na zakonu zasnovane.

U ovom parničnom postupku tužitelj zahtjev za naknadu štete temelji na tvrdnji da tužena strana nije imala opravdan razlog za isključenje tužitelja sa elektro-distributivne mreže i na odredbama člana 184. ZOO, prema kom organizacije koje vrše komunalnu ili drugu sličnu djelatnost od opšteg interesa odgovaraju za štetu ako bez opravdanog razloga obustave ili neuredno vrše svoje usluge.

U konkretnoj situaciji, tokom postupka nije bilo ni sporno da isporuka električne energije predstavlja djelatnost od opšteg interesa koju obavlja tuženi, te da je isporuka električne energije tužitelju bila obustavljena u periodu od 13.10. 2010. godine do 10.02.2011. godine, ali je sporno da li je postojao opravdan razlog u smislu citirane odredbe člana 184. ZOO za obustavu isporuke električne energije tužitelju od strane tuženog u navedenom periodu.

Dakle, za uspjeh u ovoj parnici tužitelj je morao dokazati da tuženi nije imao opravdan razlog za obustavu isporuke električne energije u smislu odredbe člana 184. ZOO.

Prema utvrđenju sudova u ovoj parnici, dana 13.10.2010. godine, ovlašteni radnici tuženog – mješoviti tim MH E. RS za kontrolu u distributivnim preduzećima izvršio je kontrolu mjernog mjesta tužitelja broj 202396550 u Š.. Tom prilikom mješoviti tim tuženog utvrdio je da je na mjernom mjestu tužitelja oštećen transformator srednje faze koji nije bio plombiran, te je bio otvoren na sekundarnoj strani, zbog čega do brojila nije vođena struja srednje faze potrošnje, čime je onemogućeno pravilno registrovanje potrošnje električne energije. O svemu navedenom sačinjen je zapisnik ovlaštenog tima tuženog, koji je u ovom parničnom postupku pročitao kao dokaz.

Odredbom člana 81. alineja 4. Zakona o električnoj energiji („Sl. glasnik RS“ 8/08, 34/09) koji je bio na snazi u vrijeme nastanka sporne pravne situacije, propisano je da korisnik dozvole za distribuciju obustavlja isporuku električne energije krajnjem kupcu bez prethodnog upozorenja... ako krajnji kupac onemogućava pravilno registrovanje obračunskih količina ili troši električnu energiju bez propisanih mjernih uređaja ili mimo njih.

Isto tako, opštim uslovima za isporuku i snabdijevanje električnom energijom („Sl. glasnik RS“ 85/08, 49/10) koji su sastavni dio ugovora o priključenja na distributivnu mrežu i to članom 98. stav 1. tačka z) propisano je da distributer obustavlja električnu energiju isključenjem objekta krajnjeg kupca sa mreže ako krajnji kupac, između ostalog, onemogućava pravilno registrovanje preuzetih količina električne energije ili koristi električnu energiju bez zahtijevanih mjernih uređaja ili mimo njih.

Dakle, pri nedvojbenom utvrđenju sudova da su instrumenti tužitelja za mjerenje potrošnje električne energije prilikom kontrole od strane ovlaštene komisije tuženog zatečeni u neispravnom stanju, da cjelokupna potrošnja električne energije nije registrovana mjernim instrumentima, tuženi je primjenom citiranih odredbi Zakona o električnoj energiji i Opštih uslova za isporuku električne energije imao opravdan razlog za obustavu isporuke električne energije tužitelju, zbog čega ta obustava nije protivpravna i ne postoji odgovornost tužitelja za eventualnu štetu nastalu tužitelju takvom radnjom tuženog po odredbi člana 184. ZOO. Ovakvu situaciju ne može izmijeniti ni tvrdnja zakonskog zastupnika tužitelja R.M. da krivicu za neispravnost uređaja na mjernom mjestu tužitelja snosi tuženi obzirom da za takvu tvrdnju nije izveo niti jedan dokaz.

Osim toga, odredbom člana 11. tačka 4. Opštih uslova propisana je obaveza krajnjeg potrošača da održava instalacije i opremu u svom vlasništvu i obavještava distributera o

neispravnostima i uočenim promjenama na priključnim i mjernim uređajima. Tužitelj nije ni tvrdio, a samim tim ni dokazivao da je u periodu od 04.6.2010. godine (dan kad je izvršena prethodna kontrola mjernih uređaja tužitelja i kada su ti uređaji zatečeni u ispravnom stanju) i 13.10.2010. godine (dan kad je izvršena predmetna kontrola i tužitelj isključen sa distributivne mreže) o eventualnim neispravnostima obavještavao tuženog.

U prilog tačnosti utvrđenja nižestepenih sudova, da zatečene nepravilnosti o mjerenju utroška električne energije kod tuženog predstavljaju opravdan razlog za njegovo isključenje sa distributivne mreže električne energije ide pravosnažno rješenje komisije Republike Srpske broj R-22-116-29/11 od 25.02.2011. godine kojim je odbijen zahtjev tužitelja za utvrđivanje obaveze tuženog za isporuku električne energije. Naime, postupajući u okviru svoje nadležnosti po zahtjevu tužitelja, komisija nije našla protivpravnost u postupanju tuženog prema tužitelju u pogledu obustave električne energije. Ovo rješenje je postalo pravosnažno budući da tužitelj nije ni tvrdio da je protiv tog rješenja pokrenuo upravni spor kod nadležnog suda u smislu odredbe člana 29. Zakona o električnoj energiji, a sudovi u parničnom postupku nisu ovlašteni ispitivati pravilnost i zakonitost tog rješenja.

Bez značaja za odluku u ovom revizijskom postupku je tvrdnja revidenta da je protiv zakonskog zastupnika tužitelja R.M. dana 02.10.2017. godine odbijena optužba za krivično djelo krađe električne energije. Naime, takva tvrdnja ukoliko je tačna, predstavlja novu činjenicu koja nije postojala do donošenja drugostepene presude u ovoj parnici dana 12.9.2017. godine. Odredbom člana 242. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 -u daljem tekstu: ZPP) propisano je da stranke mogu u reviziji iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako se oni odnose na povrede odredaba parničnog postupka koje su učinjene u postupku pred drugostepenim sudom, kakvu činjenicu svakako ne predstavlja tvrdnja odbijanju optužnice protiv zakonskog zastupnika tužitelja.

Prema navedenom, pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je o reviziji tužitelja odlučeno kao u izreci temeljem odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Biljana Tomić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić